

Krystyna Chilmon

Janówek Lisowo, gm. Drohiczyn, woj. białostockie. Stanowisko I

Informator Archeologiczny : badania 9, 179-180

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

tąpiła warstewka spalenizny - być może ślad spalonej podłogi. Znaleziono duże ilości gwoździ żelaznych kowalskich, kilka nożyków żelaznych, fragment oprawki kościanej prawdopodobnie żelaznego półkoska. Pod konstrukcjami drewnianymi odsłonięto warstwę intensywnie ciemnej ziemi oraz fragment jamy z dużą zawartością węgla drzewnego i żużla podymarkowego. Prawdopodobnie wiąże się ona z częścią osady znajdującej się pod nasypem gródka. Z warstwy pochodzi igła kościana oraz hetka, w jamie znaleziono ceramikę i nożyce żelazne. Ceramikę z jamy można odnieść do wieku XIII i wiązać ten obiekt z osadą. Budowa gródka musiała przypaść na okres nieco późniejszy. Nie wydaje się jednak, aby zniszczenie osady i budowę gródka dzielił większy okres czasu.

Stanowisko II - Osada

Dla poznania stopnia zniszczenia części osady leżącej w bezpośrednim sąsiedztwie gródka, przeprowadzono u jego podnóża 2 wykopy sondażowe o wymiarach 40 x 2,5 m oraz 7 x 2 m. Wykop dłuższy skierowano po osi północ-południe. W jego części południowej natrafiono na jamę o wymiarach 4,65 x 4,50 m i głębokości dochodzącej do 1,20 m. Wypełnisko jej stanowiła ciemna, smolista ziemia ze znaczną ilością węgla drzewnego i popiołu. Przy dnie jamy zachowały się szczątki dużego paleniska, w postaci silnie przepalonych kamieni polnych oraz płatów polepy. W bezpośrednim sąsiedztwie paleniska natrafiono na duże fragmenty żużli żelaznych. Jama okazała się bogata w znaleziska. Do najciekawszych przedmiotów należą: świder, klucz, ozdobne okucie, kablak od wiaderka. Znaleziono różnej wielkości nożyki, gwoździe, okucia, brązową kłódeczkę z uszkiem, klamrę od pasa oraz ozdobny pierścionek, przęśliki gliniane, gładzik kamienny oraz fragmenty przedmiotów wykonanych z kości. Jama była zapewne obiektem o charakterze mieszkalnym. Na podstawie ceramiki, obiekt ten podobnie jak również jamę pod nasypem gródka, należałoby datować na wiek XIII.

W północnej części sondażu natrafiono na kilka bardzo zniszczonych jam, związanych niewątpliwie z wytopem i obróbką żelaza. Materiał ceramiczny ze schyłku wczesnego średniowiecza był w nich przemieszany z materiałem starszym, ręcznie lepionym.

JANOWEK LISOWO, gm. Drohiczyn
woj. białostockie
Stanowisko I

Konserwator Zabytków
Archeologicznych
w Białymstoku

Badania prowadziła mgr Krystyna Chilmon. Finansował WKZ w Białymstoku. Pierwszy sezon

badani. Cmentarzysko kurhanowe z okresu
wczesnego średniowiecza /X-XI w./.

Stanowisko składające się z 8 szczątkowo zachowanych kurhanów położone jest około 0,5 km na wschód od traktu Lisowo-Drohiczyn, przy drodze polnej łączącej Janówek Lisowo z Sieniewiczami.

Badaniami objęto kurhan nr 1. Mogiła miała postać niewysokiego, rozoranego kopca średnicy 20 m przy wysokości około 0,54 m. Pierwotnie nasyp kurhanu miał podstawę kolistą średnicy 13,5 m przy wysokości około 0,60 m. Nasyp konstrukcji ziemnej otaczał od północy, południowego zachodu i południowego wschodu rów szerokości około 3 m w przekroju nieckowaty. Zarówno ceramika jak i kości zalegały w rozproszeniu na całej powierzchni nasypu i w rowie przykurhanowym, a w szczególności na północno-zachodnim pobrzeżu nasypu i w rowie z nim sąsiadującym.

Znalezione fragmenty ceramiki są dość zróżnicowane, obok ułamków naczyń ręcznie lepionych, górą słabo obtaczanych, grubościennych, o źle wyrównanej powierzchni barwy ceglastobrunatnej, schudzonych gruboziarnistą domieszką wystąpiły fragmenty naczyń silnie obtaczanych, cienkościennych barwy szarobrunatnej i brunatnej, zdobionych najczęściej ornamentem żłobków dookólnych niekiedy w połączeniu z linią falistą.

Znaleziony materiał zabytkowy pozwala zaliczyć badany kurhan do początków III fazy wczesnego średniowiecza.

Zbiory znajdują się w Muzeum Okręgowym w Białymstoku.

Badania będą kontynuowane.

JAROTY, gm. Stawiguda
woj. olsztyńskie
Stanowisko 1

Muzeum Warmii i Mazur
w Olsztynie

Badania prowadziła mgr Władysława Ziemińska-Odojowa. Finansował WKZ w Olsztynie. Pierwszy sezon badań. Osada wczesnośredniowieczna /VI-IX w./. Pojedyncze pochówki z wczesnej epoki żelaza.

Badania ratownicze prowadzono na terenie prywatnych działek budowlanych. Stanowisko położone jest na piaszczystym wyniesieniu, na prawym brzegu Łyny, otoczone wokół bagnistymi obniżeniami. W dwóch ciągach wykopów objęto przestrzeń przeszło 400 m². Obserwacje zalega-